

ochrana

ročník 68 ■ číslo 6
cena 39 Kč ■ 2013

přírody

Půlstoletí CHKO Šumava

Toulavým autobusem za gorilami
Péče o štěrkové lavice v EVL Ostravice

Úvodem

František Pelc

Zaplatí stát státu každoročně dva miliony za Boubínský prales? 1

Z naší přírody

Pavel Hubený

Chráněná krajinná oblast Šumava už 50 let! 2

Péče o přírodu a krajinu

Pavel Pešout

Silvestrovský výnos – 80 let od vydání 8

Lucie Klečková, Petr Birklen

Management ohrožených šterkových náplavů v EVL Ostravice 12

Martina Ježková

Krkavec velký – zatracovaný ptačí druh? 16

Právo v ochraně přírody

Svatava Havelková a Petr Zatloukal

Zánik občanských sdružení a účast občanů na ochraně přírody 18

Výzkum a dokumentace

Karel Chobot

Zpráva o stavu biotopů a druhů podruhů: Hodnotící zpráva podle směrnice o stanovištích II (2013) 19

Tomáš Vrška, Kamil Král

Žofínský prales kráčí do světa 22

Zaměřeno na veřejnost

Miroslav Bobek

Cesta k Toulavému autobusu. Zoo Praha pomáhá chránit (nejen) gorily nížinné 24

Mezinárodní ochrana přírody

Zdeněk Patzelt

Bonaire – pouhý ostrov v Karibiku? 28

Jiří Flousek, Lenka Jandová, Jindřich Chlapek, Michael Hošek, Jakub Kašpar

Tuško – konec světa na okraji Evropy 30

Rozhovor

Jan Moravec

Rozhovor s Ivanou a Honzou Jongepierovými o Bílých Karpatech 34

Zprávy ■ Aktuality ■ Oznámení ■ Recenze

Jana Laciná, Vlastimil Kostkan

Vzdělávání veřejnosti v ochraně přírody 35

Radim Jarošek

Příroda a krajina Moravskoslezského kraje – kniha pro všechny čtenáře 36

Alois Pavlíčko

CHKO Šumava. Padesátiletá... 36

Pozvánka na výlet

Pavel Hubený

Boubínský prales. Za druhou nejstarší pralesovitou rezervací v Čechách 37

Titulní fotografie: Východ slunce pod vrcholem Luzný, který se nachází na německé straně Šumavy nedaleko státní hranice ČR v národním parku Bavorský les.

Foto Zdeněk Patzelt

První číslo vyšlo v roce 1946

Ochrana přírody 6/2013

Ročník 68

Vychází 6x ročně

Cena 39 Kč

Časopis státní ochrany přírody
The Nature Conservation Journal

Vydává

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
ve spolupráci se Správou jeskyní ČR,
Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice
Zřizovatelem obou organizací
je Ministerstvo životního prostředí

Šéfredaktorka PhDr. Jiřina Bulisová

Grafická úprava Helena Mešková

Redakční rada RNDr. Libor Ambrozek •

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc. •

Ing. Karel Drbal • Mgr. Svata Havelková •

Ing. Anna Hubáčková • Ing. Michael Hošek •

doc. RNDr. Jakub Hruška, CSc. • Mgr. Jakub

Kašpar • doc. Ing. Ivo Machar, Ph.D. •

doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D. •

JUDr. Svatomír Mlčoch • Ing. Jan Moravec •

RNDr. Zdeněk Patzelt • RNDr. František Pelc

(předseda) • Ing. Pavel Pešout • RNDr. Jan

Plesník, CSc. • RNDr. František Pojer •

Mgr. Karolína Šulová • RNDr. Alena

Vopálková

Adresa redakce

Kaplanova 1931/1

148 00 Praha 11 – Chodov

tel. 283 069 136, 283 069 111

fax 283 069 247

e-mail ochrana.prirody@nature.cz

www.casopis.ochranaprirody.cz

http://www.nature.cz

Předtisková příprava TNM Print, s. r. o., Praha

Tisk D.R.J. Tiskárna Resl, s.r.o.

Distribuci pro předplatitele v ČR

jménem vydavatele zajišťuje firma

SEND, s. r. o., Ve Žlábku 1800/77, hala A3

193 00 Praha 9; tel. 225 985 235

fax 225 341 425, GSM 777 728 757

e-mail send@send.cz, www.send.cz

Objednávky do zahraničí

vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny

ČR, tel. 283 069 127

e-mail predplatne@nature.cz

© Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2012

Všechna práva vyhrazena. Žádná část tohoto

časopisu nesmí být reprodukována či

šířena bez písemného souhlasu vydavatele

ISSN 1210-258X

Evidováno MK ČR pod e. č. E 6001

Toto číslo vychází 18. 12. 2013

Boubínský prales

Za druhou nejstarší pralesovitou rezervací v Čechách

POZVÁNKA NA VÝLET

Když lesmistr Josef John nastoupil v první polovině 19. století do revíru Zátoň (Sattawa), ležícího na Šumavě v jihozápadních Čechách, byl fascinován dosud zachovalými rozlohami šumavských pralesů. Jen na Zátoni rostly na ploše 1 500 ha. Prales tehdy tvořily převážně smrky a jedle s minimální příměsí buků. Stáří nejstarších smrků dosahovalo až 580 let. Kontinuita původního lesa je zachována od roku 1858, kdy byla rezervace založena. I dnes zde najdete stromy staré až 600 let. Mezi rozptýlenými jedlemi a buky kraluje smrk.

Ještě za Johnova života, v říjnu 1870, postihla revír Zátoň silná vichřice, která vyrátila i část původního pralesa. A rezervace málem vzala za své. Při odstraňování polomů a stromů následně napadených lýkožroutem smrkovým byla téměř vytěžena a jen 47 ha na pravém břehu Kaplického potoka bylo ponecháno jako nedotčený fragment. Snahy o záchranu zbytků pralesa přišly až v polovi-

Oblý masív Boubína (1 362 m n. m.) tvoří spolu s vrcholem Bobík (1 264 m n. m.) charakteristickou siluetu Šumavy.

Boubínský prales je největší nedotčenou plochou původního lesa ve střední Evropě.

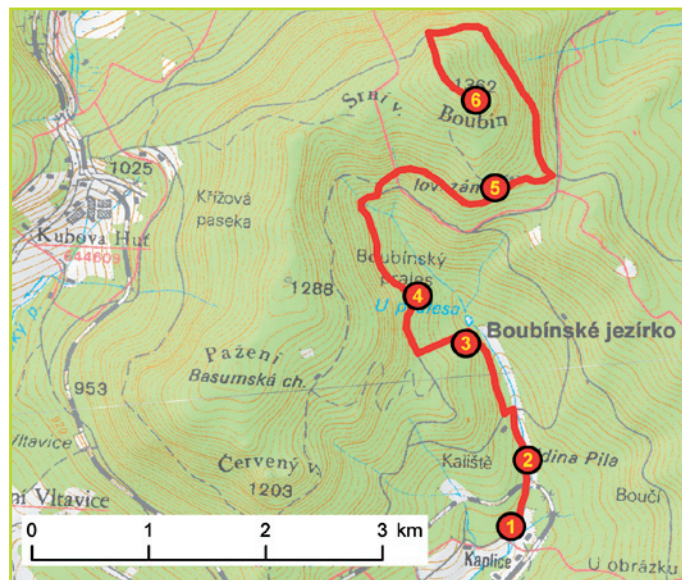
ně 20. století: původní nedotčený fragment byl v roce 1958 znovu vyhlášen jako jádrová zóna a bylo k němu přidáno rozlehlé ochranné pásmo (666 ha). V něm měly být přednostně uchráněny zbytky pralesovitých porostů před těžbou. V roce 1992 bylo ochranné pásmo vyhlášeno národní přírodní rezervací, od roku 2006 přibýlo k jádrové zóně dalších cca 50 ha lesů, mezi nimi i část horské smrčiny na severovýchodním svahu Boubína, kde nejstarší stromy dosahují věku kolem 300 let.

Kolem někdejšího Johnova pralesa vede dnes naučná stezka Boubínský prales s výchozím bodem u Boubínského jezírka. K pralesu se dostanete po zelené turistické značce ze železniční stanice Zátoň nebo z parkoviště v Kaplici pod Boubínem. Po cestě můžete navštívit informační středisko Idina Pila. Smrkový pralesovitý zbytek se nachází nedaleko Severní boubínské cesty při stoupání od rozcestí Na křížkách a dále na Boubín. Rozhledna na vrcholu vám nabídne velkolepý pohled z nejvyššího místa na české Šumavě (je o 3 metry vyšší než Plechý s nadm. výškou 1 378 m) jak na horstvo Šumavy, tak na jihočeské podhůří, Blanský les a za dobré viditelnosti i na pásmo Alp.

Text a fotografie Pavel Hubený

Základní údaje o trase

Trasa je určena pro pěší výlet. Vede po zpevněných cestách i po křivolakých pěšinách lesem s kluzkými balvany a napadanými stromy. Je dlouhá 8,7 km, je však nezbytné počítat se sestupem, který je nejkratší do nejvýše položené železniční stanice v Čechách – Kubovy Huti (995 m n. m.), tedy minimálně s dalšími 4 kilometry.

1. Kaplice, parkoviště a tábořiště
2. Idina Pila, informační středisko
3. Boubínské jezírko
4. Lukenská cesta, průchod pralesem
5. Zámeček
6. vrchol Boubína, rozhledna

Zadní strana obálky: Projekt Toulavý autobus je vyvrcholením dosavadního úsilí pražské zoo o ochranu goril nížinných a jejich prostředí ve střední Africe. Na snímku gorilí samec v národním parku Nouabale-Ndoki v Kongu (Brazzaville). Více informací naleznete v článku na straně 24.

Foto Miroslav Bobek

Příští číslo vychází 25. února 2014. Mimo jiné přinese zajímavý článek o regionálních značkách, které jsou významným nástrojem podpory udržitelného rozvoje regionů.